

In Vreme de Razboi - Ion Luca Caragiale

Caragiale marturisea: "Simt enorm si vad monstruos." In lumina acestei marturisiri poate fi vazuta intreaga sa opera, fie ca e vorba de comedie si de schite in care se reliefeaza latura caricaturala a existentei, fie ca e vorba de drama "Napasta" sau de nuvele in care se reliefeaza latura tragica a vietii.

Nuvelele lui I.L.Caragiale se pot clasifica astfel: nuvele realiste, aflate la granita dintre comic si tragic - "Inspectiune"; "Doua loturi"; -nuvele fantastice: "La hanul lui Manjoala", "Kir Ianulea"; "Abu Hassan"; -nuvele naturaliste: "In vreme de razboi", "O facie de Paste", "Pacat". G.Calinescu afirma ca: "I.L.Caragiale este, dupa Delavrancea, scriitorul cel mai zolist, naturalistul nostru prin excelenta."

Nuvela "In vreme de razboi" are unele elemente de clasicism date de numarul redus de personaje, concentrarea in timp, organizarea discursului epic spre culminatie si deznodamant. De asemenea, nuvela are si unele elemente realiste, date de observatia sociala, preocuparea scriitorului pentru realizarea unei tipologii a avarului in Stavrancea. Tema nuvelei este dezumanizarea omului in goana dupa avere. Nuvela ramane insa naturalista prin descrierea amanuntita fizica si psihica a unui caz patologic, precum si prin sugestia unei tare ereditare.

In acest sens, G.Calinescu afirma: "Exista fara indoiala o tara ereditara in familia in care un frate innebuneste, iar celalalt se face talhar ca popa si delapidator ca ofiter." Nuvela "In vreme de razboi" a aparut in 1898. Ea este alcatuita din trei capitole, fiecare dintre ele subliniind cate un moment in cresterea tensiunii interioare a personajelor.

In primul capitol sunt cuprinse expozitiunea si intriga. In expozitiune, aflam ca personajele sunt negustorul Stavrancea si fratele sau, popa lancu din Podeni, care era, de fapt, capetenia unor talhari prinsi de stapanire. Intriga e data de gandul lui Stavrancea, devenit obsesie, ca fratele sau se va intoarce si-i va cere averea.

Capitolul al doilea cuprinde desfasurarea actiunii in care sunt descrise cele doua halucinatii ale lui Stavrancea in care-l va vedea pe fratele sau o data in haina de ocnas, o data in haina de militar.

Capitolul al treilea cuprinde punctul culminant si deznodamantul nuvelei. Punctul culminant coincide cu transformarea halucinatiilor lui Stavrancea in realitate prin intoarcerea fratelui sau care vine sa-i ceara bani pentru ca ii delapidase pe cei ai regimentului. Deznodamantul prezinta izbucnirea violenta a nebuniei lui Stavrancea. In cele trei capitole ale nuvelei se imbina trei planuri: planul povestitorului, planul dialogat si planul naturii. Planul povestitorului ne prezinta o naratiune care se desfasoara la persoana a treia, faptele se succed intr-o inlantuire cauzala, iar substanta epica este organizata riguros, fara digresiuni sau devieri de la liniaritate, spre punctul culminant si deznodamant, ca intr-o piesa de teatru.

Marele merit al nuvelei este capacitatea autorului de a realiza cu minutiozitate o veritabila fisa

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

clinica a unui caz patologic. El isi urmareste personajul atat in framantarile interioare ale acestuia, descriindu-i obsesiile, cat si reactiile fiziologice pe care tensiunea psihica le produce.

De remarcat in acest sens scenele de inclestare dintre Stavrance si fratele sau, in care gesturile, oricat de dure ar fi ele, sunt descrise in detaliu. Totodata trebuie remarcata si capacitatea autorului de a face sa transpara incordarile launtrice ale personajului prin imbinarea realului cu visul, cu halucinatia. In permanenta, discursul narativ se desfasoara gradat, urmarind toate stadiile cazului patologic din starea latentă, trecand prin etapa obsesiilor, a halucinatiilor, si pana in stadiul ultim, cel al izbucnirii nebuniei.

Pe langa aceste elemente naturaliste, povestitorul are si capacitatea de a ramane un observator realist al lumii, de a crea scene in care se profileaza caracterul avarului, al omului, pe care setea de castig, oricat de mic ar fi, il abrutizeaza. Ca si povestirea, planul dialogului sugereaza in mod gradat fiecare etapa a nebuniei personajului urmarind indeaproape starile tensionate de constiinta, febrilitatea interioara a acestuia.

Dialogurile sunt formate din replici succinte, sacadate, de multe ori eliptice, interogative si exclamative. Dialogurile se poarta atat in planul real, cat si in planul halucinatiilor si se remarca frecventa replicii: "Gandea c-am murit, neica?", care subliniaza obsesia lui Stavrance.

Dialogul personajului cu fetita, din capitolul al treilea pastreaza duritatea, accentele de cruzime ale avarului care-si vede amenintat castigul. In conturarea starii de tensiune patologica un rol important il au monologurile interioare ale acestuia. Ca si dialogurile, planul sau prezenta naturii potenteaza in mod gradat obsesia personajului.

Caragiale nu descrie interioare, nu descrie vestimentatie si nu descrie decat foarte succint fragmente de natura. Cu toate acestea, natura ramane o prezenta de mare acuitate pe care scriitorul o reda prin impresionabilitatea personajului, prin ecurile ei in mintea acestuia. Toate intamplarile se petrec ori seara tarziu, ori noaptea, aproape tot timpul pe o vreme rea, cu frig, ploaie, ninsoare. In ultimul capitol, cand izbucneste nebunia personajului, se dezlantuie si urgiile naturii cu un crivat cumplit, care face sa trosneasca incheieturile hanului. Tudor Vianu, subliniind predominanta imaginilor auditive la Caragiale, spunea: "Senzatia, notata cu dibacie, este a unui spirit muzical care stie sa asculte glasurile naturii si sa conduca ecoul lor in adancime."